

ЗМІСТ

Орієнтовне календарне планування	5
Вступ. Форми і образи природи — зразок для майстра	7
<i>Урок 1.</i> Вступ. Ознайомлення з матеріалами, інструментами та правилами безпечної праці. Форми і образи природи — зразок для майстра	7
Розділ перший. Робота з пластиліном і природними матеріалами	9
<i>Урок 2.</i> Засоби виразності скульптури. Робота з пластиліном. Вироби об'ємної форми. Ознайомлення з рельєфом та барельєфом. Виготовлення барельєфа «Морські мешканці»	9
<i>Урок 3.</i> Виготовлення із пластиліну об'ємних сюжетних композицій. Ліплення тварин. Композиція «Кішки — мишки»	13
<i>Урок 4.</i> Комбінування природних і пластичних матеріалів. Лісова скульптура	15
<i>Урок 5.</i> Комбінування природних і пластичних матеріалів. Горіхові фантазії	17
Розділ другий. Робота з папером, пластиліном і з природними матеріалами	19
<i>Урок 6.</i> Згинання та вирізування паперу. Загальні відомості про техніку виготовлення витинанок. Силуетна витинанка «Ажурний метелик»	19
<i>Урок 7.</i> Виготовлення серветок у техніці витинанки. Згинання та вирізування паперу. Ажурні візерунки у квадраті, крузі	21
<i>Урок 8.</i> Виготовлення листівок у техніці витинанки. Витинанка «Дерево життя»	25
<i>Урок 9.</i> Мозаїка як вид декоративного мистецтва. Мозаїка з паперу	27
<i>Урок 10.</i> Загальні відомості про виготовлення мозаїки технікою торцювання. Контурне торцювання. Виготовлення мозаїки технікою торцювання	29
<i>Урок 11.</i> Мозаїка з природних та штучних матеріалів. Мозаїка на пластиліні. Рельєфне зображення природних форм. Орнаментальна композиція в колі — подарунок мамі	31
<i>Урок 12.</i> Мозаїка з природних та штучних матеріалів. Мозаїка на пластиліні. Ваза для квітів	33
<i>Урок 13.</i> Оригамі. Виготовлення виробів технікою оригамі. «Пташина родина»	35
<i>Урок 14.</i> Виготовлення виробів технікою оригамі. «Голуб»	37
<i>Урок 15.</i> Проект «Майстерня Діда Мороза». Виготовлення ялинкових іграшок з ниток	39
<i>Урок 16.</i> Квілінг. Загальні відомості про техніку квілінг. Основні прийоми роботи та послідовність виготовлення виробів технікою квілінг. Новорічна прикраса «Зимова квітка»	41
<i>Урок 17.</i> Виготовлення рослин у техніці квілінг. Композиція «Гілка калини»	45
<i>Урок 18.</i> Виготовлення тварин у техніці квілінг. Композиція «Павич»	47
Розділ третій. Робота з волокнами та нитками	49
<i>Урок 19.</i> Робота з текстильними волокнами та нитками. Іграшки з помпонів	49
<i>Урок 20.</i> Експерсія до шкільної майстерні з обробки тканини. Аплікація з тканини	51

Урок 21. Види та властивості тканин. Прийоми різання тканини та особливості її з'єднання з папером. Аплікація з тканини. «Поважна киця та грайливе кошеня»	53
Урок 22. Аплікація з тканини. «Совеня»	55
Розділ четвертий. Робота з дротом і бісером, декорування виробів	57
Урок 23. Виготовлення об'ємних фігур із дроту. Прийоми роботи. Безпека праці. «Дротяне дерево»	57
Урок 24. Виготовлення об'ємних фігур із дроту. «Квітова галявина з метеликами»	59
Урок 25. Бісероплетіння. Особливості виготовлення виробів із бісеру. Матеріали для бісероплетіння. Ланцюжок (<i>гердан</i>) «у хрестик» з бісеру	61
Урок 26. Бісероплетіння. Ланцюжок «кільця» з бісеру	65
Урок 27. Декорування виробів. Писанка як один із символів України. Писанка-витинанка	67
Урок 28. Декорування виробів. Види декорування пасхальних яєць	71
Розділ п'ятий. Самообслуговування. Виготовлення й оздоблення об'ємних виробів	73
Урок 29. Самообслуговування. Культура харчування. Правила поведінки за столом. Сервірування святкового столу. Складання серветок	73
Урок 30. Екскурсія до шкільної майстерні з обробки тканини. Одяг і взуття. Оздоблення одягу та взуття	79
Урок 31. Самообслуговування. Одяг і взуття. Оздоблення одягу та взуття. Вишивка. Серветка з бахромою. Виготовлення мережки	83
Урок 32. Проект «Подарунки до весняних свят». Аплікація з відрізків ниток. Виготовлення святкової листівки	87
Урок 33. Виготовлення й оздоблення виробів об'ємної форми. Іграшка на основі циліндра або конуса	89
Урок 34. Виготовлення й оздоблення виробів об'ємної форми. Виготовлення об'ємних виробів із коробок. Виготовлення підставки для ручок та олівців. «Котик»	91
Урок 35. Модульне оригамі. Літні композиції з модулів «трилисник»	93
Література	95

Урок 2. ЗАСОБИ ВИРАЗНОСТІ СКУЛЬПТУРИ.
 РОБОТА З ПЛАСТИЛІНОМ. ВИРОБИ ОБ'ЄМНОЇ ФОРМИ.
 ОЗНАЙОМЛЕННЯ З РЕЛЬЄФОМ ТА БАРЕЛЬЄФОМ.
 ВИГОТОВЛЕННЯ БАРЕЛЬЄФА «МОРСЬКІ МЕШКАНЦІ»

Мета: формувати в учнів основні поняття про об'єм, пластику, форму, фактуру; ознайомити з видами скульптури; розширити знання про рельєф; формувати навички роботи з пластиліном; удосконалювати техніку роботи з пластиліном; розвивати дрібну моторику пальців рук, творчі здібності; виховувати акуратність у процесі роботи з матеріалами, дбайливе ставлення до роботи.

Обладнання: пластилін; стеки; дощечки для пластиліну; зразки виробів; мультимедійна дошка.

Хід уроку

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

1. Привітання

Пролунав дзвінок,
 Починається урок.
 Працюватимем старанно,
 Щоб почути у кінці,
 Що у нашій третій класі
 Діти — просто молодці!

2. Перевірка готовності до уроку

3. Упорядкування робочих місць

II. СПРИЙМАННЯ Й УСВІДОМЛЕННЯ НОВОГО МАТЕРІАЛУ

1. Повідомлення теми та мети уроку

— Сьогодні на уроці ми ознайомимося із засобами виразності скульптури, з рельєфом та барельєфом. Будемо виготовляти рельєф «Морські мешканці».

— Мабуть, ви вже здогадалися куди я пропоную вам здійснити подорож. Не у космос, не в гори, а на морське дно. Звісно, більшість із вас бували на морі, дехто навіть — кожного літа, але... Побувати на морі — це одне, а побувати на дні морському — це зовсім інше.

Безумовно, морське дно — це красиве, неповторне, дивовижне місце, сповнене цікавинок і таємниць. Хоч, разом із тим, і досить небезпечне. Тож не варто ловити гав, розглядаючи яскравих морських мешканців, бо деякі з них можуть запросто вами пообідати. Проте вам боятися нічого. Я добре знаю, хто з них на що здатний, з ким можна дружити, а кого слід триматися осторонь, тож завжди можу застерегти вас від небажаної зустрічі. Отже, вдихнімо на повні груди, затамуємо подих — і спустимося на дно.

НА ДНІ

Тиша та спокій
 У морі на дні...
 З мулу капуста
 Морська пророста...
 На неймовірній
 Такій глибині

Зліва та справа —
Повсюди вода!
Тут у зеленій
Бездні, завжди
Рибки всілякі
Красиві живуть,
Плавають зграйки
Туди та сюди,
Воду солону
Потрішечки п'ють.
В морі є леви
Морські, іжаки...
Можна зустріти
Тут навіть кита...
Дно — гарне місце.
Туди залюбки
Сам я спустився б,
Якби... не вода...

2. Розповідь учителя

Робота за підручником (с. 8–9). Мультимедійна презентація

1) Скульптура як вид образотворчого мистецтва.

— Колись наш далекий пращур помітив, що на глині залишаються відбитки, а у творчих руках цей матеріал перетворюється на фігурки людей, тварин, предмети побуту. З того і почалося ліплення. З часом уміння ліпити, вирізьблювати й висікати вдосконалювалося, людина опанувала нові матеріали: деревину, камінь, метал. Так виник своєрідний вид мистецтва — скульптура.

Скульптура — це вид образотворчого мистецтва, пов'язаний зі створенням об'ємних художніх форм з різних матеріалів.

На відміну від графіки та живопису, де предмети зображені на площині, можуть лише здаватися нам об'ємними, скульптура має реальну форму в просторі.

Мистецтво скульптури обирає своїм об'єктом переважно людину, іноді — тварику і значно рідше — натюрморт.

2) Види скульптури.

— Існують два види скульптури:

кругла — яку можна споглядати з усіх боків;

рельєф — об'ємне зображення на площині.

Реальна об'ємна форма круглої скульптури надає можливість роздивлятися її з різних боків. І з якого боку ми б не дивилися на неї, вона виглядатиме по-різному. Точка, з якої ми споглядаємо скульптуру, називається ракурсом.

Рельєфне зображення, як графіку і живопис, роздивляються з одного боку. Скульптор вирізує чи надіплює зображення на певну площину, тому таке зображення ще називають об'ємною картиною.

Розрізняють такі види рельєфу:

- горельєф, якщо рельєф виступає над площиною більше, ніж наполовину;
- барельєф, якщо рельєф виступає менше, ніж наполовину;
- контррельєф, якщо рельєф заглиблений у площину.

Рельєфні зображення часто використовують у декоративно-ужитковому мистецтві та дизайні.

3) Фактура.

— Скульптор, працюючи з різними матеріалами, або підкреслює їхні природні властивості, або під час обробки надає поверхні вигляду рельєфності чи гладкості.